

The Australian Esperantist

(Successor to La Suda Kruco and La Rondo)

Oficiala Organo de la Aŭstralia Esperanto Asocio.

Membership, including this periodical: \$3.

Advertisements: 25 cents per line.

Editor (Redaktoro): F. R. Banham, 31 St. Andrew's Ave., Rosanna, Vic., 3084

Treasurer (Kasisto): L. Scott, 34 Ocean Road, Manly, N.S.W., 2095.

A.E.A. Press Officer: H. V. Petley, 32a Lindsay Street, Toowoomba, Q., 4350

Address of A.E.A.: Box 415, P.O. Manly, N.S.W., 2095.

N-ro 88 (168).

MELBURNO.

Septembro, 1970

LA LINGVA PROBLEMO EN VJETNAMO

R. L. HARRY, AŬSTRALIA AMBASADORO EN SAJGONO

(dua parto)

La Ĉinoj.

En la ĝemelurbo de Sajgono—Cholon—oni vidas ke estas granda enloĝantaro Ĉina en Vjetnamo. Kiel aliloke, la Ĉinoj en Cholon estas komercistoj, bankistoj k.s. Ili ankaŭ havas bonegajn restoraciojn. Ili konservas la Ĉinan lingvon kaj la Ĉinan skribsistemon. Mi havas multajn Ĉinajn amikojn en Sajgono—kun mia edzino mi ofte tagmanĝas en hejmoj kie la Ĉina estas la familia lingvo. Plejparte la Ĉinoj estas ŝtatanoj de la Respubliko de Vjetnamo kaj por komercaj celoj lernas la Vjetnaman, sed en iliaj propraj lernejoj iliaj infanoj, aldone al siaj Vjetnamaj studoj, studas la klasikajn Ĉinajn verkistojn. Estas ĉirkaŭ miliono de tiuj dulingvaj Ĉinoj. Multaj iras al Tajvano (Formoso).

La Vjetnama Lingvo

La dialekto, kiun la Vjetnamanoj kunportis el Ĉinujo, dum la jarcentoj apartiĝis kaj fariĝis la lingvo Vjetnama, lingvo de poetoj kaj verkistoj. Pro tio; ke dum longaj periodoj Vjetnamo estis sub la Ĉinaj Imperiestroj, ĝi ricevis grandan parton de sia kulturo el Ĉinujo kaj multajn vortojn por esprimi novajn ideojn. Kiel la Angloj post la Romia konkero uzis multajn latinajn vortojn, tiam post la Normana konkero adoptis latinajn radikojn el la Franca lingvo, tiam en Renesanca kaj moderna epokoj pruntis senpere el la klasika latina lingvo, tiel oni trovas en la Vjetnama tavolojn de ĉinaj radikoj. Estas multaj sinonimoj—

po unu le Ĉina deveno kaj unu indiĝena.

Krome komplikas regionaj dialektoj, aŭ almenaŭ akcentoj, kiuj klare diferencigas inter la Vjetnama el la nordo kaj la Vjetnama en la sudo, inter nordulo kaj sudulo. Tiuj diferencoj estas negravaj, tamen ili kreas ĝenajn problemetojn en la sudo, kien preskaŭ miliono da antaŭaj loĝantoj en la nordo fuĝis post la instalo de la "Demokrata Popola Respubliko" en Hanojo en 1954. Por fremdulo tio estas tikla problemo, ĉar multaj instruistoj estas el la Univ. de Hanojo, kaj mi mem, kiam mi lernis la Vjetnaman, akiris la nordan akcenton. Kombino de nur elementa lingvoscio kun norda prononco ofte faras mian paroladon nekomprenebla por kamparano en la Mekonga delto.

La Vjetnamanoj posedis ĉarman lingvon kaj interesan literaturon kiam alvenis la Francaj misiistoj, komercistoj kaj soldatoj. Ĉi tiuj trovis la lingvon tre malfacila pro la kvin tonoj kaj la ideograma skribado. Alexandre de Rhodes inventis sistemon de skribo per latinaj literoj kun super - kaj subsignoj por indiki tonojn kaj vokalajn nuancojn. Tio faciligis lernadon. Tamen la lingvo restis treege malfacila por Eŭropanoj; nur malmulte da alilandanoj scipovas la Vjetnaman. Pro tio — kiel diris al mi la ĉefo de la Instituto Pasteur en Sajgono — kiam Vjetnamano iras ekster sia landlimo li estas muta, surda, se li ne lernis unu el la "grandaj" lingvoj. Dum

la du pasintaj jarcentoj la Vjetnamanoj grandskale devis lerni fremdajn lingvojn. —(finota)

AUSTRALIAN ESPERANTO ASSOCIATION

OFFICIAL NOTICES

7th August 1970

New Individual Members

Brooks, Mr. R. E. C., Hawthorn, Vic.
McGloin, Mr. N., Yallourn, Vic.
Campbell, Mrs. J., Morwell, Vic.
Cox, Mrs. B., Morwell, Vic.
Halliday, Mrs. M. D., Glen Waverley, Vic.
Golightly, Miss G., Brisbane, Qld.
Cullum, Miss B. L., Glen Iris, Vic.

Publicity Fund

Previously acknowledged	\$685.87
Smith, Mrs. M. B., Vic.	2.00
Cane, S-ro. D., Qld.	1.00
Goldsmith, Mr. C. C., N.S.W.	2.00
Addie, Mr. J. W., Vic.	1.00
Timmins, Mr. V. J., N.S.W.	2.00
Koppel, Mr. H., Vic.	1.15

\$695.02

Sincere thanks to all helpers.

Interstate Competition Position on 7th August 1970

	Quota	Points	%
Queensland	130	539	414.6
Victoria	300	961	320.3
N.S.W. + A.C.T.	260	636	244.5
W. Australia	80	182	229.5
Tasmania	30	32	106.6
S. Australia	40	30	75.0

You can help your State to improve its position—

1. By distributing green cards, supplied free on request;
2. By suggesting to other Esperantists that they join A.E.A.;
3. By enrolling for a correspondence course if you are not already competent: elementary, intermediate, or advanced, particulars sent on request;
4. By taking an examination, elementary or advanced, to prove to yourself and others that you are competent. (This will please particularly our President).

—C. C. Goldsmith, Secretary.

A.E.A. Ekzamenoj

Elementa: Phyllis G. Jones, Ball Bay, Kvinslando.

TRADUKOJ — VIRINOJ

Tradukadoj similas al virinoj: se ili estas fidelaj, ili ne estas belaj; se ili estas belaj, ili ne estas fidelaj.

AUSTRALIA KRONIKO

PERTH: En la nuna jaro ni havis pli da sukceso en la varbado de novaj studentoj, kion ni ŝuldas grandmezure al la 17-a Aŭstralia E-Kongreso kaj la "bruo", kiun ĝi kaŭzis radie kaj gazetare. Ni nun havas du kunvenlokojn; kutime ni kunvenas la 2-an merkredon en la monato en Nedlands kaj la 4-an merkredon en Suda Perto.

Kun bedaŭro ni devas raporti pri la morto de S-ro Misha Strassberg. Li ne estis Esperantisto, sed tre fervore subtenis nian movadon. Lia edzino Rica, kiu mortis antaŭ kelkaj jaroj, estis aktiva Esperantistino dum multaj jaroj. S-ro Strassberg fondis kune kun S-ino Ruby Hutchison la siatempe valoran societon "Amikoj de Esperanto". Li ankaŭ iniciatis la literaturan konkurson "Premio Masel", honore al sia bofrato, la unua Prezidanto de nia Ligo. Ĉe la kunveno 24/6 D-ro C. Caldera kortuŝe raportis pri la lastaj tagoj de S-ro Strassberg.

D-ro Caldera revenis de vojaĝo al sia naskiĝlando Italujo kaj 8/7 li donis siajn impresojn kaj vigle komentis pri la diversaj turismaj vilindajoj, kiujn li havis. Je 22/7 S-ino I. Einihoviĉ, kiu eklernis Esperanton en Varsovio, parolis pensinstige pri la filozofia temo "Bonaj Najbaroj". "Ekskurso al Barrier Reef" estis la temo de la kunveno 12/8. S-ino W. Greenhalgh surbendigis la komentariojn en Brisbano kaj sendis ĝin kun diapozitivaj al sia korespondantino Sue Blockey. Nia sekretario W. Howard, kiu multe vojaĝas, parolis 26/8 pri siaj impresoj kaj sperto en Nova Gvineo.

MELBOURNE: "Japanujo, Taiwan kaj Hon-Kongo" estis la temo de prelego de S-ro Jack Rvding, kiun li prezentis je 27/8 kun belaj kolorplenaj diapozitivaj. Semajnon poste, S-ro F. R. Banham, iom pli serioze ol kutime, traktis temojn kiel "Gusta traduko de anglaj terminoj", "Pri klaraj elparolo kaj skribado" kaj "Lastaj tagoj de D-ro Zamenhof".

Je la 10-a de Aŭg. ni festis la 10-an datrevenon de la kooperativa Esperanto-Domo en Richmond. Samtempe ni faris "teston" pri la aktiveco de la Melburna E-istaro: "La ĉu grava kunveno, kun bona programo kaj luksa vespermanĝo povus forlogi la lokajn esperantistojn de siaj televidiloj. Ni elsendis 100 (cent) cirkulerojn, sed nur 20 personoj fakte ĉeestis. Parenteze ni menciis ke antaŭ 10 jaroj ĉe la fondkunveno ĉeestis 42 ges-anoj. Tiuj kiuj venis ĝuis la plandudado de Kim Bastin kaj prelegojn

de S-roj H. Beechey, H. Koppel kaj Ken Linton. Komuna kantado kaj luksa festmanĝeto, preparita de S-ro Marshall Cohen kaj S-ino Fay Koppel, finis agrablan vesperon.

Je 24/8 S-ro Kim Bastin prezentis geologian temon rilate la drivadon de la teraj kontinentoj kaj la iaman diseriĝon el unu. Samvespere ni bonvenigis S-inon Shirley Fanos el Sidnejo kaj S-ron J. Slattery el Balmoral. Ĉe la amuzvespero de 31/8 S-ro Jim Daniel prezentis kolorplenajn diapozitivajn pri vizito al la Figioj.

MELBOURNE: Eastern Suburbs: Pli ol 500 "verdajn kartojn" la publiko forprenis okaze de ekspozicio de E-libroj ĉe la bibliotekoj de Box Hill kaj Doncaster. Ni donacis ekzempleron de "Essential Esperanto" (de W. A. Gething) al tiuj 2 bibliotekoj. Je la fino de Julio S-ro M. Leereveld donis amuzan prelegon pri humoraj, embarasaj kaj strangaj vortoj, kiuj malkaŝas sin en niaj vortaroj. Nia prezidanto prelegis pri Esperanto ĉe la kunveno de presbiteriaj junuloj de Waverley.

MANLY: Ĉiujāude je 7p.m. tri kursoj daŭris kiel kutime en la Vespera Lernejo, Darley Road, Manly. Poste sekvis programoj (8.15 - 9.30), kun meznombro 13 partoprenantoj. 16/7 Paul Schwerin distris nin per matematikaj enigmoj; 23/7 Margaret Chaldecott montris lum-bildojn, kiuj emfazis kontrastojn en la naturscienco kaj en la homa vivmaniero en Aŭstralio kaj alilande; 30/7 Lily Jullie gvidis la vortludon "Leksikono" Esperantlingve; 6/8 Robbie Robertson montris stereoskopajn (3-dimensiajn) lum-bildojn pri sia vojaĝo eksterlanden kaj pri la Perta Kongreso.

Dimanĉon la 12an de Julio, laŭ afabla invito de Ruth Carruthers, 25 membroj renkontiĝis ĉe 66 Wanganella Street, Balgowlah, por bonvenigi Ges-rojn Einar Hansen el Kopenhago. Okazis fest-manĝo kaj societa vespero.

Dum la pasintaj 5 semajnoj 4 nordurbaj ĵurnaloj aperigis 13 artikoletojn pri nia kluba agado.—Marjorie Duncan.

SYDNEY. La vort-ludo, Scrabble., havas fervorajn disĉiplojn ĉe Sydney, kaj dufoje en la lastaj kvar semajnoj ni ludis ĝin, 20/7 kaj 10/8. Nia Prezidanto, S-ro Bourlin montris, 27/7, sian lumbildaron, "Grimacoj de la Mondo." La plimulto el ni estas jam vidinta tiun ĉi programon plurfoje, sed ni ĉiam petas ke Victor remontru ĝin.

S-ro Tom Elliott 3/8 prelegis pri "Brakseĝa Filozofo", efektive la historio de la evoludo de religio. Sekvis vigla diskuto en kiu partoprenis eĉ la

komencantoj.

Nia Danlanda samideano, S-ro Hansen, ankoraŭ restas en Sidnejo, kaj ni tre ĝuas liajn priskribojn de lia hejmlando. S-ro Wre Chandler 2/8 faris intervjuon dissende de Radio 2F.C. pri sia uzado de Esperanto interŝanĝi sonbendojn de bird-voĉoj. Bedaŭrinde la programisto forstrekis preskaŭ ĉiun mension pri Esperanto. Nur unufoje ni aŭdis la nomon, kaj tiufoje la anoncisto ŝajnis ke ĉar S-ro Chandler estas esperantisto li povas aŭtomate kompreni la lingvojn de la birdoj!

Vizitis nin 9/8 S-ro Terence Watt, ferianto el Anglujo—REVANTO.

BRISBANE: Nia kutima pikniko okazis ĉe Bribie Insulo 2/8. Cestis 15 personoj. Frank MacDonnell prelegis 27/7 pri sia ŝatokupo "Plonĝado". Barbara Jolly parolis 3/8 pri "Vojaĝo al Perto"; 17/8 ĉiuj ĝuis denove la kantadon.

Dum 2 tagoj, 23/8 kaj 24/8, ni ekspoziciis E-ajojn en la halo de la Urbdomo. La intereso estis granda, kaj ni distribuis multajn "verdajn kartojn". Eĉ aliŝtatanoj vizitis la ekspozicion, kaj ni ĝojis saluti i.a. Ges-rojn Kevin Smith kun 2 filinoj el Manly.

—W. Greenhalgh.

ROCKHAMPTON: Vizitis nin Ges-roj Tronerud el Melburno kaj Ges-roj Clarke el Redcliffe. Ni esperas vidi Ges-rojn Sinclair el Caloundra en baldaŭa estonteco. Ĝojigas nin raportoj ke nia artisto amikino S-ino Phyllis Jones revenis de Eŭropo kaj nun loĝas ĉe Ball Bay apud Mackay.

ESPERANTO-FEDERACIO DE N.S.W.

La 13-a Konferenco okazis sabaton 15/8 ĉe Toronto (en N.S.W., ne Kanado!), kiu situas proks. 100 mejlojn norde de Sidnejo kaj 20m. de Newcastle, sur la okcidenta bordo de Lago Macquarie. La Hotelo Toronto mem estas bona vidpunkto, de kie oni povas vidi preskaŭ la tutan lagon: taŭga loko por nia unua vizito al la regiono de Newcastle.

Cestis 23 anoj; komforta hotelo, bonega veterol Sabaton matene tiuj, kiuj alvenis vendredon, veturis aŭte tra la Arbaro Heaton sur la Montoj Watagan—vasta natura rezervejo kun belaj vidindaĵoj. Survoje hejmen al la hotelo ni vizitis la urbojn Cessnock kaj East Maitland.

Posttagmeze la aferkunveno akceptis protokolojn de la antaŭa konferenco kaj raportojn pri progreso de la Federacio kaj aliĝintaj grupoj. Nia loka membro, S-ro Bruce Cook, kiu instruas en lernejo

apud Newcastle, ankoraŭ instruadas E-on ekster la instruplano al 22 gelnantoj meze dekjaraj. La infanoj sufiĉe interesigas, sed progreso estas malrapida, ĉar la lecionoj daŭras nur duonhoron unufoje en semajno, kaj kompreneble ili devas studi multajn aliajn temojn.

La 14-a Konferenco kaj 3-a Jarĉefmanĝo okazos sabaton 31/10 ĉe Manly, kiel antaŭe.

Vespermanĝinte, ni denove kunvenis por distra vespero. S-ro Cook alkondukis 6 beletajn knabinojn, anojn de sia E-kurso, kiuj dolĉe kantis E-e kaj ludis ludon kiel "Lotto", sed uzante bildetojn de diversaj objektoj anstataŭ numeroj. La Manila Teatra Grupo prezentis 4 teatraĵetojn, kaj S-ro Cocking deklamis tradukitan poemon "La Dafodilo" (Wordsworth) kaj vigle gvidis nin tra E-vortludoj — tre ridinde! Ni aŭdis la programon surbendigitan ĉe Orange de la ABC antaŭ 3 monatoj, kiun oni dissendis vaste per la radi-retaĵo. Dum 25 minutoj ĝi estas, plejparte angle, intervjuoj informaj kaj interesaj, inkl. du E-edziĝojn — unu en Japanujo, unu en Sidnejo — kaj rakonto de Tiny G. pri: kiel li fariĝis E-isto antaŭ pli ol 60 jaroj.

Dimanĉon matene, ĉar la vetero daŭris bonega, ni kunvenis denove survoje hejmen por subĉiela pikniko ĉe Avondale, Corranbong, kie situas la nutraj-fabrika Sanitarium apud Dora Creek. Mirinde ĉiuj fine trovis la lokon, kaj ni ĝuis du agrablajn horojn antaŭ ol rekomenci la veturon al Sidnejo.

Aliaj Kunvenoj: Subĉielaj piknikoj okazis:— 20/6 ĉe Balls Head, Norda Sidnejo, kie oni povas vidi belajn vidaĵojn trans la haveno al la ĉefurbo. 27/7 ĉe Cheltenham Reserve, natura parko norde de Sidnejo. Por ambaŭ okazoj la vetero estis perfekta — vere mirinda en la mezo de vintro. — George Thatcher.

ANKORAŬ LA PROBLEMO . . .

Kiam la Finna Ministro de Fremdaj Aferoj devis bonvenigi la Usonan kaj la Rusan reprezentantojn en Helsinko ĉe la konferenco pri Limigo de la Nuklea Bombo, lian dekfracan parolon oni interpretis el la Finna en la Anglan kaj Rusan. Komentis "Daily Mirror" (Londono) 18/11/69:— "La Finna Ministro kaj la vicurbestro de Helsinko ne bezonis fronti tiun problemon, kiam ili bonvenigis la Usonajn kaj Rusajn delegitojn al la lastjara Esperanto-Mondkongreso en Helsinko. Nur Esperanto estis uzata". (B.E. 5/70).

BONVOLU RIDETI . . .

Kial en ĉeesto de mortanta malsanulo oni parolas Latine?
Estas necese, kutimigi lin al la morta lingvo.

Pro kio vi ploras, etulo?
Patrino donis al mi naskiĝ-certigilon, por ke mi alportu ĝin al la lernejo — kaj mi perdis ĝin!
Nu, kaj kio do?
Nun mi devas denove naskiĝi.

Sur strandbano neĵuna sinjoro alparolis sian kunulon: "Vidu, kiel ideale belan korpon havas tiu knabo, ĉu ne?"
"Ne estas knabo, sed knabino".
"Ne diru tion. Tio estas ja knabo!"
"Tute ne knabo. Si estas mia filino, ja".
"Tiel! Do vi, sinjoro, estas ŝia patro?"
"Ne, nel Mi estas ŝia patrino!"

Cu vi memoras tiun belan valoran moneron, kiun mi perdis antaŭ kvin aŭ ses jaroj?

Jes, mi bone rememoras la okazon.
Cu vi memoras, kiel mi longe serĉadis kaj nenie povis ĝin trovi?

Jes, mi memoras la diligentan kaj penegan serĉadon.

—Nu do, hieraŭ mi surhavis malnovan veston, kiun mi ne uzis jam de kelkaj jaroj, kaj kion vi pensas, ke mi trovis en poŝo?

Vian moneron. Permesu al mi vin gratuli.

Ne, ne! Mi trovis la truan tra kiu ĝi certe perdiĝis!

Kiom longe vi ludas la golfon? "Ĉirkaŭ du monatojn". "Kio? Vi lertega ludas ja!" "Tio ne estas miriga. Mi pasigas kvar jarojn, lernante la ludon".

Hirurgo, arkitekto kaj registara dungito disputis inter si pri tio: kies profesio estas la plej malnova. La hirurgo diris: "Tio estas simpla. Eva estis kreita el ripo de Adamo, do la hirurgio estas la plej malnova profesio, ĉar ĝi estis bezonata eĉ ĉe la plej unua homo".

"Bone", respondis la arkitekto, "sed la Biblio rakontas, ke Dio kreis la mondon el kaoso, kaj vi bone scias, ke mia profesio estas la kreado, do la arkitekturo estas eĉ plej malnova ol la hirurgio".

"Ĉu el kaoso?" demandis la registara dungito; "kaj kiu ĉiam kreas la kaoson?"

"Per kiu mano vi uzas ŝovelilon?" demandis ĉefmetiisto al komencanto. "Ho, mi uzas ambaŭ manojn", respondis tiu. "Bone", daŭrigis la ĉefmetiisto: "Prenu du ŝovelilojn kaj komencu tie ĉi."

CITINDAĴOJ

Dio faris bone en tio, ke li lasis geedziĝi Ges-rojn Carlyle. Per tiu aranĝo nur du homoj estis malfeliĉaj anstataŭ kvar. — Sam. Butler.

Ce porvirina kunveno F-ino B. deklamis sian poemon 206-strofan, titolitan: "La Lastaj Vortoj de Mia Patrino".

Pro nepra neceso Gelordoj Scarsdale devas uzadi argentan servicon. La familio Scarsdale uzadis ĝin jam de post 1760j. "Nuntempe anstataŭigi, ĝin per fajncost kostus multe tro multe". — Sunday Express.

Forte bedaŭrante mankon de prirelogia edukado ĉe la gejunuloj, D-ro T. Arnold diris: "Mi konas knabojn, jam ok-aŭ naŭdekjarajn, kiuj eĉ ne scias tion, kio okazos al ili post ilia morto". (Ankaŭ ni konas tiajn.)

Se vi volas scii, ĉu vi fizike amas la edzon, mi sugestas tute serioze, ke vi vin demandu: "Ĉu mi puriguĝ miajn dentojn per lia dentobroso?" — "Housewife".

Kiam Henry Ford ekvidis koloran mapon de kvindek ĉefaj vivantaj lingvoj, li rimarkis: "Do la plej urĝa bezono de nia nuntempa mondo estas; ankoraŭ kvardek naŭ mortintaj lingvoj".

Kiam gepatroj persistas tamburi
La virtojn de propraj infanoj,
Tiam min vipas la urĝo forkuri
Kun kapo krevanta en manoj.

FOLI-FALO

La sinjoro rave rigardadis al pentraĵo "Printempo", oleverko pri bonforma junulino, kiu havis "veston" el nur unu-du strategie metitaj folioj. Subite blekis akratone la edzino: "Nu do, kion vi atendas — la Aŭtunon?"

Ankoraŭ litoto. — "Se hidrogenaj bombaj eksplodis sur ĉi tiun landon, ni ĉiuj estus envolvitaj en kompleta transformo de nia vivo-vojo". — Sir Hugh Lucas-Tooth. ("Sunday Despatch").

DIO KAJ SCIENCIO

Kiam Apolono 13 estis en gravega danĝero, la mondo estis informata, ke nur per preĝado la kosmonaŭtoj povus saviĝi.

Post la sukcesa reveno al la Tero, la teknika scienco laŭdate reprenis sian prestiĝon . . . "Time", 18/5/70.

ESPERANTO IN U.S.A.

It is taught in three schools in San Mateo (Cal.) Dr. E. Feldman, principal of Lawrence School, claims it is an ideal initial non-native tongue for a child to learn because it is easy to grasp and thus builds positive attitudes towards language study. He regards a teachers' course in Esperanto in 1962 as the first "major effort" at teaching Esperanto in U.S. schools. Hitherto the program has suffered from lack of teachers, but a 3-year program will go into effect at Highlands School this autumn. In July a 3-week intensive course was held at San Francisco State College for teachers.

Mrs. Vallon, an Esperanto specialist who teaches it in San Mateo schools, points out that in the Spanish classes the future tense is not introduced until the second year, while Esperanto students learn it very quickly, since it means simply adding -os to the verbs.

The above is a very brief resume of an article in "The Christian Science Monitor" (13 June) by the Education Editor.

A correspondent who had visited San Mateo tells us that there are at least four schools in Oregon also. At a group in San Francisco some 60 were present; most of them spoke Esperanto well. A university in U.S.A. intends to open a degree course including Esperanto this summer.

LIBERECO EN USONO

El 1136 reprezentaj homoj voĉdone demandataj pri la Usona Carto de Rajtoj (la Konstitucio) la plimulto ne volas defendi kvin el la dek artikoloj en tiu Konstitucio. Jen la demandoj:

Kondiĉe, ke ne estas evidenta danĝero de perforto, ĉu vi aprobas, ke kiu ajn homgrupo — eĉ ekstrempolitika — havu rajton organizi protestojn kontraŭ la registaro? — Ne: 76%.

Se viro estas verdiktita kiel senkulpa pri grava krimo, sed poste troviĝas ankoraŭ nova atestajo, ĉu vi pensas, ke li devus esti denove juĝata? — Jes: 58%

Se persono estas suspektata pri grava krimo, ĉu vi aprobas, ke la polico tenu lin en karceroj ĝis ĝi havos sufiĉe da atestajo por lin akuzi? — Jes: 58%.

Ekster tempo de milito, ĉu vi aprobas, ke ĵurnaloj, radio kaj televido havu rajton raportari pri kiu ajn afero, eĉ se la registaro rigardas tion kiel malutilan al la nacia intereso? — Ne: 55%

Ĉu vi pensas, ke ĉiu homo rajtas kritiki la registaron, eĉ se tiu kritikado damaĝe kontraŭas la nacian intereson? — Ne 54%. ("Time", Aprilo 27, 1970)

—Konsidere al la fundamentaj kredoj sur kiujn Usono estis fondita, tiuj voĉintoj ne estas veraj Usonanoj, ĉar ili perdis la principojn de sia patrolando. Tiel komentas Franco en "Time", Majo 18.

AL NIAJ ABONANTOJ

La redakcio klopodas aperigi legajojn sufiĉe facilajn por komencantoj, plimalpli nove aliĝintaj al la A.E.A. Tial ne plu aperos iom longaj prilingvaj, cetere helpaj, tamen ĝenerale legeblaj nur por bone-progresintoj aŭ adeptoj. La gazeto enhavos pli multe da artikoletoj, anekdotoj, ŝercoj kaj similaj, taŭgaj por instruo, amuzo, distro.

Dum la lastaj du jaroj abonigis multe da novuloj, homoj ankorau lernantaj E-on. Ilin ni devas servi, por ke pludaŭru ilia intereso en nia afero. Sekve, amikoj, ne petu aperigon de prilingvaj, artikoloj, ĉu originalaj aŭ represaj el aliaj gazetoj. Jam ekzistas multaj libroj prilingvaj (ekz-e "Ne Tiel, sed Tiel ĉi: Faulhaber; "Paŝoj al Plena Posedo": Auld; "Lingvo Stilo Formo": Kalocsay—krom internaciaj E-gazetoj, kiuj bone servas al tiaj E-istoj, kiuj sentas apartan intereson pri stude diskutindaj elementoj de la lingvo.

LA ELEKTO DE ADAMSON

KLARA: Jen viaj ŝtrumpoj lavitaj, kaj ties truoj ŝtopitaj. Krome mi havas grandan bifstekon por via matenmanĝo.

ADAMSON: Kara Klara, kia bonkora virino vi estas — kia varma koro — la plej bona najbaro, kiun oni povas havi!

KLARA: Estas por mi plezurrol Sciuj, ke la lasta deziro de via edzino estis: "Prizorgu al Adamson!" Ŝi diris, ke ŝi scias, ke mi prizorgos vian komforton kaj . . .

ADAMSON: Vere, vi faras tion, Klara. Mi ofte miras: kion mi farus sen vi.

KLARA: La domo estas tro granda por unu viro. Ĉiam mi diras: "Domo bezonas prizorgon de virino, sed najbaro, kvankam ŝi estas li plejbona amikino de via edzino, povas fari nur . . .

ADAMSON: Vi lasas nenion nefarita. Mi vin certigas.

KLARA: Jes! Domo bezonas prizorgon de virino, sed pli ol tio mi ne povas fari. Vi komprenas, kiel la homoj klaĉas!

ADAMSON: Klara, mi pensas pri vi kaj mi.

KLARA: Ĉu jes, Adamson?

ADAMSON: Mi ne havas impresan aspekton, Klara, sed vi scias, ke mi estas trankvilema kaj agrabla viro por kunvivado.

KLARA. JES!

ADAMSON: Kaj ke mi ne estas malriĉa.

KLARA: Vi ne, Adamson.

ADAMSON: Ambaŭ la domo kaj mi mem bezonas la zorgon de virino. Vi scias ĉiom de miaj malgrandaj kutimoj . . . nu, preskaŭ ĉiom . . . Klara, ĉu vi povus edziĝi viron de mia aĝo?

KLARA: Karulo! Ĉu tio estas propono?

ADAMSON: Klara, mi . . . mi . . .

KLARA: Kara vireto, ĉu vi trovas tion malfacila?

ADAMSON: Jes!

KLARA: Mi faciligos tion por vi. Adamson, la sinjorino simple diros: Jes.

ADAMSON: Ĉu ankaŭ ŝi diros: Jes?

KLARA: Ne dubo pri tio.

ADAMSON: Dio benu vin, Klara. Mi estas la plej feliĉa viro en la tuta mondo.

KLARA: Kaj mi, la plej feliĉa virino.

ADAMSON: Tio decidigas la aferon. Morgaŭ mi proponos al mia dolĉa malgranda ROZO.

—S-ino Sherratt, Redcliffe

PRI "OOMOTO"

La Centro en Kioto sendis liston de pli ol 20 iamaj kaj nunaj abonantoj de tiu gazeto en Aŭstralio. La granda plimulto ne plu abonas ĝin. La malalta kosto, 1.60, ebligas ricevadon de tiu riĉenhava revuo. Eksiĝintoj saĝe konsiderus reabonon kaj, ankoraŭ pli, rekomendus ĝin al aliaj E-istoj. — Peras F. R. B.

KASTELO GRESILLON

De la 4-a aprilo 1971, ĝis la 9-a de aprilo, okazos en la kastelo "Gresillon" —49-Bauge (Francujo) la 10-a Paska Kultura Semajno.

Inter aliaj la plej bonaj studentoj de la esperanto-kurso de la Fabulato de Clermont-Ferrand kaj la agregacia profesoro JANTON estas invititaj.

La organizanto estas S-ro Rene LLECH-WALTER, Honora Prezidanto de U.F.E., 5, quai Vauban-66 - PERPIGNAN, ĉe kiu petu detalojn.

QUAKERISM & ESPERANTO

Advertisements on Quakerism in two Esperanto gazettes brought letters from fifteen countries. How else could such people be reached except through Esperanto? asks Mr. Leather in "The Friend" 23/1/70. To have separate advertisements in thirty languages? Such a project would never have got off the ground.

Address of Quaker centre: see "British E-ist"; May, 1970.

WHY I LOVE ESPERANTO

(a) I wished to become familiar with some language other than my own. Years of more or less intense occupation with French and German have never brought a sense of satisfactory acquirement of these not easy languages. I have not been able to speak these tongues and only with difficulty can I read them by aid of dictionaries.

(b) I was charmed by the symmetry and ingenious structure of Esperanto, its possibilities for intelligent exercise of one's own ability to form words and expressions — in other words, its flexibility and freedom for individual personal construction, a feature denied by the national languages, which are, by their iron laws, rigid and conventional in their set usage, full of characteristic idioms and various in their class, regional and literary colorings. In Esperanto one is freed from all these factors so inhibiting to one wishing to master a foreign national tongue in all its aspects.

(c) A sense of loyalty to the good man who invented Esperanto. A feeling of collaboration with a noble spirit whose sense of service outweighed any other consideration in his life. To abandon Esperanto would, for me, signify betrayal of him and those many others, likeminded with him, who through eight decades have labored to realise his ideal.

KIAL MI AMAS ESPERANTON

(a) Longe mi deziris familiariĝi kun iu fremda lingvo. Dum jaroj mi min okupis, pli-malpli intense, kun la Franca kaj Germana, tamen neniam sukcesis atingi scion kontentigan pri tiuj nefacilaj lingvoj. Ankoraŭ mi ne povas paroli ilin, kaj nur malfacile povas ilin legi, helpate de vortaroj.

(b) Carmis min la simetrio kaj genia strukturo de Esperanto, ĝiaj ebloj ekzerci la propran kapablon kaj inteligenton ĉe formado de vortoj kaj esprimoj — alivorte, ĝia fleksebleco kaj libereco al individua, personeca konstruado. Tion malebligas la feraj leĝoj de la naciaj lingvoj, kiuj estas rigidaj kaj konvenciaj laŭ porĉiame fiksita uzado kaj plenaj de idiotismoj propraj al siaj fonoj sociaj, regionaj kaj literaturaj. En Esperanto oni estas libera je ĉiuj tiuj faktoroj, kiuj tiel terure ĝenas homojn, kiuj strebas plene, tute posesti fremdan lingvon.

(c) Sento de lojaleco al la bona homo, kiu inventis Esperanton. Sento de kunlaboro kun nobla spirito, kies homamo superpezis kiun ajn alian elementon en lia vivo. Forlasi lian verkon signifus por mi agon perfidan kontraŭ li kaj tiuj multaj homoj, kiuj, samsentaj kun li, laboradis tra ok jardekoj por efektiviĝi lian idealon.

RECENZOJ

"Norda Prismo", N-ro 1, 1970; Kvaronjara. 3½ U.S. dol. aŭ egalvaloro. Unuopa n-ro, 9 int. rk.

Sur 64 paĝoj oni trovas mirindan kompilon da vari-temaj legaĵoj — jam de la klara prozo de Ginz, Auld, De Kock, Pančev k.a. ĝis la diversajtojaj poemoj kaj form-eksperimentaj versaĵoj. Iuj el ĉi tiuj postulas iom fortan dozon de la imagemo, kiu animis iliajn verkintojn.

La Arton Poezian analizas R.P. Nogueira; Benezik la poemojn de V. Sadler; nelonga traduko el la Turka; pli longa el la Hebrea; kaj brila recenzo de Edwin de Kock pri "Somermeznokta Song'o" — ili elstaras kiel eble plej impresaj por la plimulto da legantoj.

De Kock, per sia recenzo, lingve instruas al progresintoj, ne nur per sia ekzempliga pritrakto de la Kaloĉaja tradukaĵo, sed ankaŭ per sia propra prozstilo, elegante moderna.

La duan recenzon kontribuis D. J. F. Quirke, kiu koncize direktas ankoraŭ iom de lumo sur tiun ĉefverkon — "La Infana Raso". Peranto: K. Linton, 11

Poplar St., Caulfield, 3162.

Uzo de "k" anstataŭ "kaj" ankoraŭ ne radikigiĝis en prozo. Estas do strange ĝin vidi en versforma teksto. K'ion utilas tio?

La formo "Vjetnamio" kontraŭas konsilon de Waringhien kaj Butler, kiuj enlistigis: "Vjetnamo".

Ĉi tiu kultura revuo meritas pli grandan subtenon, precipe de ĉiu simpatianta la altan literaturan idealon de S-ro Auld, ĝia vasthorizonta redaktoro.

"Vilaĝoj en Batalkampoj": Honda Katuiti, 64 paĝoj, fotoj kaj mapoj. Eldonis: Japana E-a Kooperativo Nakatuhamadori, 3-10, Ooyodoku, Osaka. Prezo neindikita.

Specifa capitro de longa raporto aprinta en la Japana jurnalo "Asahi Shinbun". Draste-realisme ĝi priskribas la teruron kaj detruon, kiuj trafis la vilaĝanojn en la milita tereno de Dec. 1966 ĝis Okt. 1967. Postparolo de la tradukinto, Konisi Gaku, aperas sub dato Julio 1970. La tuta verko eldoniĝis ankaŭ en la Japana kaj Angla lingvoj. Havebla ĉe la adreso supra.

Jarlibro de la U.E.A. Partoj I kaj 2.
Entute 574 paĝoj.

Necesa manlibro por ĉiu E-isto kiu serioze rigardas la movadon kaj sentas saĝecon sin ekipi firmfakte ĉe ĉiuj punktoj. La U.E.A.-Jarlibro kaj la C.E.D. (Centro de E-a Dokumentado) estas la plej aŭtoritata fonto de laŭvera informado.

Je 31/12/69: 3570 delegitoj en 67 landoj — el ili: 1366 ĉefdel., 234 vicdel., 1889 fakdel., kaj 81 junul-del. La membraro nombris je 1 Jan. 1970 33.407, el kiu 7088 estis individuaj. Sekve 26.319 estas asociaj membroj. "Dek mil individuaj membroj estas absolute necesaj por solide ekvilibrigi la en-kaj elspezojn", skribis D-ro Lapenna en sia leg-enda antaŭparolo. Saĝe, ekonomie U.E.A. utiligas siajn monrimedojn; ne ekzistas eblo por pli ŝpari, ol nun ĝi faras. Ni daŭrigu kaj plivastigu nian subtenon al ĝi. —Ken Linton, peranto.

"Rockhamptona Rondo", 5-paĝa mimeografita organo de la R.E.A. Vol. 7, n-ro 4 (Majo-Aŭgusto).

Ĉefartikolo, lokaj okazaĵoj, ŝercoj, porkomencula paĝo kaj felietono . . . "La Tempomaŝino" (H. G. Wells). Kvin cendoj ĉe J. Moore, 34 Hadgraft St.

WM. AULD KAJ "NORDA PRISMO"

En letero la fama poeto kaj literaturo afable kritikis recenzon (p. 41, Junia n-ro) pri "Norda Prismo", kies redaktoro li estas. Pro simpla justo ni mencias liajn rimarkojn. Li pridubas, ke "meze-adeptaj" E-istoj kontentige mendus revuon en kiu "trovigus legajo simple kaj trafte esprimata", atentigante pri la revuo "La Praktiko", kiu ankoraŭ ne ricevas sufiĉan subtenon de la "sufiĉe nombraj" E-istoj modeste ekipitaj.

Li demandis: Kion devas fari tiuj el ni, kiujn "ravas la subtilaĵoj de la vere vivanta lingvo", se ni ne rajtas havi revuon en kiu ni povas admiri ilin?

Li kredas, ke la recenziinto certe surprizigis, se li sciis, kiom el la entuziasmaj legantoj de "Norda Prismo" estas "meze-adeptaj". Li renkontis multajn. "La recenziinto nur difinas; li, la redaktoro, devas fari la laboron . . . kaj trovi ne nur legantojn, sed, pli malfacile, la aŭtorojn, kiuj ĝenerale devas esti iom pli ol meze-adeptaj".

Komente nian rimarkon pri Dickens, li demandas: Kie sin kaŝas tiu nia Dickens, kiu vigligos niajn legantojn . . . ? Cetere, ankaŭ Dickens, rilate la anglan lingvon, estis iom pli ol meze adepta.

La sinteno de S-ro Auld meritas konsideron. Imprese li sin esprimis. Ni lasas la aferon libera. Eventualajn

komentojn ni aperigus.

Membroj de U.E.A. bonvolu noti, ke la ĉefdelegito, S-ro Ken Linton, estos ekster Aŭstralio dum la unuaj kelkaj monatoj de la venonta jaro — li ankoraŭ ne scias la ĝustajn datojn — do estus konsilinde pagi la kotizon antaŭ la fino de la nuna jaro.

ANKORAŬ UNU VENKO!

Hobart a filatelisto Eino Looirts denove gajnis premion ĉe Esperanta konkurso okazigita de la Pola Radio. Li ricevis medalon sur kiu estas reliefta bildo de D-ro Zamenhof. "The Mercury" (Hobarto) donis foton kaj tekston sur sia frontpaĝo, 22:8.

Fidu pli la propran forton

"Ĉar mi mem faris multe da spertoj mi avertas vin: ne atendu tro multe kaj ne postulu tro multe de la oficialaj funkciuloj, sed fidu pli la propran forton! Se la E-movado estos forta, la oficialaj institucioj de si mem agnoskos ĝian gravecon kaj signifon." Jen vortoj de la aŭstria Statprezidanto D-ro Franz Jonas, iam aktiva Esperantisto, kiam li malfermis la 55-an Universalan Kongreson de Esperanto en Vieno la 2-an de Aŭgusto ĉijare.

Ankaŭ en nia lando tro multe da homoj "bombardas" oficialajn instancojn, Universitatojn k.t.p. per petoj agnoski, enkonduki aŭ propagandi nian lingvon. Kiam niaj lokaj kluboj, nia tutlanda asocio, estos pli fortaj, la oficialaj institucioj de si mem devos agnoski nin. —Herbert Koppel, Melbourne.

MORWELL EXHIBITION

Initiated by Mrs. M. Wybenga, secretary of the Morwell Esperanto Society, an Esperanto exhibition ran from 5 to 19 September.

It proved popular; about 100 saw it on Saturday opening day, some coming from as far away as Sale and Korumburra. Items included: dolls in national dress from 20 countries, a stamp section and a corner for Scouts and Guides, who gleaned information on their language-badges studies. It was held in the Morwell Library.

Please send in copy by 5th of each month to Mr. Koppel, so that we may issue under current date-line.